

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΓΑΛΑΝΗΣ

Επιπτώσεις αναλφαβητισμού

Τα αναλφάβητα άτομα αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες τόσο σε καθημερινές δραστηριότητες (κατανόηση εγγράφων, λογαριασμών, πινακίδων κ.ά.) και στην επαγγελματική τους ζωή, όσο και στις σχέσεις τους με το κοινωνικό και πολιτιστικό περιβάλλον. Αρχικά, το άτομο απομακρύνεται από τους γύρω του και αποξενώνεται, καθώς νιώθει **μειονεκτικά**. Στη συνέχεια, νιώθει αδύναμο όσον αφορά στην ενημέρωσή του, αλλά και **εξαρτημένο** από τους γύρω του, αφού χρειάζεται μονίμως τη βοήθειά τους και συχνά γίνεται αντικείμενο εκμετάλλευσης. Επιπλέον, το άτομο έχει σαφώς λιγότερες επαγγελματικές ευκαιρίες από κάποιον μορφωμένο και έτσι αυτομάτως εντάσσεται σε μια «κατώτερη» κοινωνική ομάδα.

Επιπρόσθετα, όσον αφορά στον πνευματικό τομέα, σίγουρα το αναλφάβητο άτομο γνωρίζει λιγότερα, άρα σκέφτεται διαφορετικά και έχει **περιορισμένη** αντίληψη του κόσμου. Η κοινωνία για τον αναλφάβητο παύει να είναι δημοκρατική, αφού ο ίδιος δεν μπορεί να ενημερωθεί, να γνωρίσει τα πολιτικά προγράμματα και άρα να επιλέξει ορθά ή να αντιδράσει στην οποιαδήποτε πολιτική απόφαση. Τέλος, δεν έχει **σαφή** αντίληψη των ατομικών, κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, ενώ **δυσχεραίνεται** και η ομαλή ένταξή του στο κοινωνικό σύνολο.

Εξάλλου, το πρόβλημα της σχολικής διαρροής και κατά συνέπεια του αναλφαβητισμού αποκτά ιδιαίτερη σημασία, επειδή **επιρεάζει** αρνητικά περισσότερο τους φτωχούς μαθητές που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού και τους εμποδίζει να εξελιχθούν κοινωνικά. Όμως, η μη ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης δυσχεραίνει ακόμη και την ενσωμάτωση των ατόμων στην αγορά εργασίας. Αποτέλεσμα είναι η ελλιπής αξιοποίηση του ανθρώπινου κεφαλαίου, γεγονός που **συσχετίζεται** με την οικονομική δυσπραγία¹ των κοινωνιών. Επιπλέον, ο αναλφαβητισμός οδηγεί στην περιθωριοποίηση και κατά συνέπεια στον κοινωνικό αποκλεισμό και είναι μια ένδειξη καταπάτησης των βασικών δικαιωμάτων του ατόμου, ενώ συνάμα θέτει σε κίνδυνο την κοινωνική συνοχή.

Αντιλαμβανόμαστε λοιπόν ότι το πρόβλημα του αναλφαβητισμού είναι μεγάλο, τόσο σε έκταση όσο και σε βάθος, επειδή αποτελεί τροχοπέδη² στην **πρόοδο** ενός λαού σε οικογενειακό, επαγγελματικό, οικονομικό και κοινωνικό-πολιτιστικό επίπεδο. **Επιβραδύνει** την τεχνολογική χειραφέτηση³ και αναστέλλει την οικονομική ανάπτυξη, διευρύνοντας το **χάσμα** μεταξύ των αναπτυσσόμενων και αναπτυγμένων χωρών. Καλλιεργεί τον κοινωνικό αποκλεισμό, προάγει την εργασιακή

¹ δυσπραγία: στενότητα, δυσκολία.

² τροχοπέδη: φρένο, εμπόδιο.

³ χειραφέτηση: αποδέσμευση, απελευθέρωση.

εκμετάλλευση, ενώ δρα θετικά στην αναζωπύρωση του ρατσισμού. Τέλος, δεν ευνοεί σε καμία περίπτωση την πλήρη ανάπτυξη της προσωπικότητας.

Σ. Ρούσσος κ.α.(χ.χ). Έρευνα Παν. Πελοποννήσου. Πολιτικές και οικονομικές επιπτώσεις της σχολικής διαρροής σε τοπικό επίπεδο. Ζητήματα συμμετοχής σε πολιτικούς θεσμούς και ένταξης στην αγορά εργασίας, 20-21. Από το διαδίκτυο.
(διασκευή)

Παρατηρήσεις

A1. Για ποιους λόγους, σύμφωνα με το κείμενο, ο αναλφαβητισμός έχει αρνητική επίδραση στην άσκηση των κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων του ατόμου; (60-80 λέξεις)

(μονάδες 15)

A2. Ποια είναι η συλλογιστική πορεία που ακολουθεί ο συγγραφέας στην πρώτη παράγραφο (*Τα αναλφάβητα ... ομάδα*) του κειμένου; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 5)

A3. Να εντοπίσετε τον τρόπο ανάπτυξης της δεύτερης παραγράφου (*Επιπρόσθετα... κοινωνικό σύνολο*) και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 5)

B1. Να γράψετε ένα **αντώνυμο** για τις λέξεις του κειμένου με έντονη γραφή:

(μονάδες 5)

B2. «*Η μη ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης δυσχεραίνει την επιτυχή ενσωμάτωση των ατόμων στην αγορά εργασίας*»:

1. Να αιτιολογήσετε τη χρήση της ενεργητικής σύνταξης από τον συγγραφέα.

(μονάδες 5)

2. Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

(μονάδες 5)

B.3. 1) Με ποιες διαρθρωτικές λέξεις επιτυγχάνεται η συνοχή ανάμεσα στην πρώτη και τη δεύτερη παράγραφο του κειμένου και ανάμεσα στην τρίτη και την τέταρτη παράγραφο του κειμένου;

(μονάδες 4)

B.3. 2) Να αιτιολογήσετε τη χρήση τους.

(μονάδες 6)

Γ. (παραγωγή λόγου)

Με αφορμή την παγκόσμια ημέρα κατά του αναλφαβητισμού, παρακολουθείτε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα που αποδεικνύει ότι το φαινόμενο επιβιώνει ακόμη και στις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες. Να ετοιμάσετε ένα άρθρο για τη σχολική εφημερίδα, στο οποίο θα επικεντρωθείτε στα αποτελέσματα του φαινομένου για το άτομο, καθώς και σε δυο μέτρα καταπολέμησής του στην εποχή μας. (350-400 λέξεις)

(μονάδες 50)